

مطالعات اجتماعی پایه هشتم فصل دوم

درس سوم "ساختار و تشکیلات دولت"

۱- حکومت کشور ما ایران چیست و چگونه اداره می شود؟

حکومت کشور ما جمهوری اسلامی است که به وسیله سه قوه مقننه، قضاییه و مجریه، زیر نظر مقام رهبری اداره می شود.

۲- رئیس قوه مجریه کیست و چه مسئولیت هایی بر عهده دارد؟

رئیس قوه مجریه، رئیس جمهور نام دارد که پس از مقام رهبری عالی ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را بر عهده دارد.

۳- رئیس جمهور چگونه انتخاب می شود؟ و برای چند دوره به صورت متوالی می تواند رئیس جمهور شود؟

رئیس جمهور برای مدت چهار سال با رأی مستقیم مردم انتخاب می شود و تنها برای یک دوره ۴ ساله ی دیگر به صورت متوالی انتخاب مجدد اومانی ندارد.

۴- چه کسانی می توانند در انتخابات شرکت کنند؟

در روز رأی گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه ی جمهوری اسلامی ایران هستند، حتی افرادی که در خارج از کشور زندگی می کنند، می توانند در انتخابات شرکت کنند و به فرد مورد نظرشان رأی بدهند.

۵- طبق قانون اساسی شرایط رئیس جمهور چیست؟

بر طبق اصل ۱۱۵ قانون اساسی رئیس جمهور باید از میان رجال مذهبی و سیاسی که واجد شرایط زیر باشند انتخاب گردد ایرانی: الاصل، تابع ایران، مدیر و مدبر، دارای حسن سابقه و امانت و تقوی، مومن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.

۶- مراحل انتخاب یک فرد به عنوان رئیس جمهور چگونه است؟

افراد با داشتن شرایط ریاست جمهوری، داوطلب می شوند و پس از تأیید صلاحیتشان توسط شورای نگهبان، از طریق تبلیغات انتخاباتی در صدا و سیما، روزنامه ها و مجلات و اینترنت، و سخنرانی در مساجد و سالنهای اجتماعات، پیاپی خود را به مردم می رسانند. در روز رأی گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه جمهوری اسلامی ایران هستند حتی ساکنین خارج در انتخابات شرکت و به فرد مورد نظرشان رأی می دهند. حداقل سن رأی دهندگان ۱۸ سال تعیین شده است.

۷- در چه مرحله ای از انتخاب رئیس جمهور نیاز به تنفیذ می باشد؟

پس از آنکه رئیس جمهور با حداکثر آرای مردم انتخاب شد، برای شروع به کار، حکم وی توسط رهبر امضا و تنفیذ می شود.

۸- مراسم تحلیف (سوگند) رئیس جمهور چگونه انجام می شود؟

پس از تنفیذ، رئیس جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس و شورای نگهبان و رئیس قوه قضاییه در پیشگاه قرآن کریم سوگند یاد می کند که وظایف خود را به درستی انجام دهد.

۹- رئیس جمهور و دولتی که تشکیل می دهد در برابر چه کسانی مسئول است؟

در برابر ملت ایران، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول هستند و باید پاسخگو باشند.

۱۰- هیئت دولت یا کابینه از چه کسانی تشکیل می شود؟

هیئت دولت از رئیس جمهور، معاونان و وزیران تشکیل می شود.

۱۱- رئیس جمهور در شروع کار خود چه کاری انجام می دهد؟

رئیس جمهور در شروع کار خود، وزیرانی را انتخاب و به مجلس معرفی می کند. هر وزیر در برابر نمایندگان ملت در مجلس، برنامه های خود را ارائه می دهد. سپس نمایندگان در باره صلاحیت او برای وزارت، اظهار نظر می کنند. سپس در باره ی هر وزیر رأی گیری می شود و در صورتی که اکثریت نمایندگان مجلس به وزیر رأی اعتماد بدهند، او می تواند به عنوان وزیر کار خود را شروع کند.

۱۲- اعضای هیئت دولت در طی سال چه کاری انجام می دهند؟

اعضای هیئت دولت در طی سال، جلسات متعددی برگزار می کند و رئیس جمهور و وزیران در مورد مسائل مهم کشور و جهان به بحث و گفتگو می پردازند و با مشورت یکدیگر، به راه حل هایی می رسند و در مورد مسائل تصمیم گیری می کنند.

۱۳- ضرورت وجود وزارتخانه های مختلف در کشور چیست؟

امور مختلف کشور را به بخش هایی تقسیم کرده اند و هر بخش رابرعدهه یک مسئول به نام وزیر گذارد ه اند. هر وزیر مسئول یک وزارتخانه است و ساختمانی که دفتر وزیر در آنجا قرار دارد، وزارتخانه نامیده می شود.

۱۴- هریک از موضوعات زیر به کدام وزارتخانه مربوط می شود؟

الف) درس خواندن در مدرسه : وزارت آموزش و پرورش

ب) رفتن به سینما و کتابخانه : وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ج) استفاده از اتوبان، بزرگراه ها و جاده های بین شهری : وزارت راه و شهر سازی

د) مراجعه به پزشک و بیمارستان : وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ه) مصرف آب و برق : وزارت نیرو

نکات مهم درس سوم :

نکته ۱ : قوه مجریه همان دولت و سازمان های وابسته به دولت است.

نکته ۲ : رئیس قوه مجریه رئیس جمهور نام دارد.

نکته ۳: عالی ترین مقام رسمی کشور پس از مقام رهبری رئیس جمهور است .

نکته ۴: کسانی که شرایط ریاست جمهوری دارند صلاحیتشان توسط شورای نگهبان تأیید می شود .

نکته ۵: حداقل سن رأی دهندگان ۱۸ سال تعیین شده است .

نکته ۶: حکم رئیس جمهور برای شروع به کار ، توسط رهبر امضا و تنفیذ می شود .

نکته ۷: هر وزیر مسئول یک وزارتخانه است و ساختمانی که دفتر وزیر در آنجا قرار دارد وزارتخانه نامیده می شود .

نکته ۸: مقرّ هیئت دولت و وزارتخانه ها در تهران است .

سوالات چهار گزینه ای درس سوم :

۱- رئیس جمهور ، ریاست کدام نهاد را بر عهده دارد؟

- (۱) قوه مقننه (۲) قوه مجریه (۳) قوه قضائیه (۴) مجلس خبرگان

۲- پس از مقام رهبری ، عالی ترین مقام کشور کدام است؟

- (۱) رئیس مجلس (۲) رئیس دیوان عالی کشور (۳) رئیس جمهور (۴) رئیس قوه قضائیه

۳- رئیس جمهور ، چگونه و برای چند سال انتخاب می شود؟

- (۱) از طرف رهبر ، ۴ سال (۲) از طرف مردم ، ۸ سال

- (۳) از طرف مردم ، ۴ سال (۴) از طرف رهبر ، ۸ سال

۴- بر طبق اصل ۱۱۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ، کدام یک از ویژگی های زیر ، از شرایط رئیس جمهور نمی باشد؟

- (۱) ایرانی اصیل (۲) مدیر و مدبر (۳) تابع ایرانی (۴) دارای مدرک دکترا

۵- حکم رئیس جمهور باید به امضا و تأیید چه کسی برسد؟

- (۱) رئیس مجلس (۲) رهبر (۳) رئیس قوه قضائیه (۴) اعضای شورای نگهبان

۶- به سوگند رئیس جمهور در پیشگاه قرآن کریم چه می گویند؟

- (۱) تنفیذ (۲) تحلیف (۳) طرح (۴) لایحه

۷- حضور چه کسانی در مراسم سوگند ریاست جمهوری الزامی نیست؟

- نمایندگان مجلس (۲) اعضای شورای نگهبان (۳) رئیس قوه قضائیه (۴) وزیران

۸- ترتیب کدام یک از گزینه های زیر در مورد رئیس جمهور صحیح است؟

- (۱) تحلیف - تنفیذ - انتخاب و معرفی وزیران به مجلس
 (۲) تنفیذ - تحلیف - انتخاب و معرفی وزیران به مجلس
 (۳) انتخاب و معرفی وزیران به مجلس - تحلیف - تنفیذ
 (۴) انتخاب و معرفی وزیران به مجلس - تنفیذ - تحلیف

۹- طبق قانون، یک فرد برای چه مدت می تواند رئیس جمهور باشد؟

- (۱) دو دوره ۴ساله متوالی
- (۲) سه دوره ۴ساله متوالی
- (۳) یک دوره ۴ساله متوالی
- (۴) چهار دوره ۴ساله متوالی

۱۰- مهم ترین وظیفه قوه مجریه چیست؟

- (۱) قانون گذاری و تصویب قانون
- (۲) رسیدگی به شکایات و اجرای قوانین
- (۳) تصویب قوانین با توجه به نظر قوه قضاییه
- (۴) اجرای قانون و مصوبات قوه مقننه

۱۱- کدام یک از گزینه های زیر، از اعضای هیئت دولت نمی باشد؟

- (۱) سفیران
- (۲) رئیس جمهور
- (۳) معاونان رئیس جمهور
- (۴) وزیران

۱۲- مقر هیئت دولت و وزارتخانه ها در کدام شهر است؟

- (۱) شیراز
- (۲) اصفهان
- (۳) تبریز
- (۴) تهران